လိပ်ကျကျေးရွာ

သံတောင်အုပ်စု

ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း

(၂၀၁၇ - ၂၀၂၁)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

လိပ်ကျကျေးရွာ၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ လ

မာတိကာ

မာတိကာ

၁။တည်နေရာနှင့်ပထဝီအနေအထား

၂။ရာသီဥတုနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

၃။ကျေးရွာရှိကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေအနေ

(ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(ဂ) အခြေခံအဆောက်အဦးနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

(ဃ) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု

(င) ပညာရေး

(စ) ကျန်းမာရေး

(ဆ) ဘေးအန္တရာယ်များနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး

(ဇ) ကျား–မရေးရာ

၄။ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ

၁။ တည်နေရာနှင့်ပထဝီအနေအထား

လိပ်ကျကျေးရွာသည် မန္တလေးတိုင်း၊ ပြင်ဦးလွင်ခရိုင်၊ ပြင်ဦးလွင်မြို့၏အရှေ့တောင်ဘက်(၁၇)မိုင်အကွာ၊ ကျောက်ဆည်-ပြင်ဦးလွင်ခရိုင်ပတ်လမ်း၏အနောက်ဘက်တွင်တည်ရှိပြီး တောင်ဘက်တွင် သံတောင်ကျေးရွာ၊ မြောက်ဘက်တွင် ရွှေချောင်းကျေးရွာ၊ အနောက်ဘက်တွင်စိုးမိုးအိုင်ကျေးရွာတို့နှင့် ထိစပ် လျှက်ရှိပါသည်။ သမပိုင်းဇုံတွင်ပါဝင်ပြီးတောင်ပေါ်ဒေသတွင်တည်ရှိပါသည်။

၂။ရာသီဥတုနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်လက်မ(၆)ခန့်ရရှိသည်။ သဘာဝပေါက်ပင်များမှာ သရက်၊ ငှက်ပျော၊ ကြွက်စာပင်၊ မန်ကျီးပင်၊ ပိန္နဲပင်၊ ညောင်ပင်နှင့် ဒညင်းပင်စသောအပင်များပေါက်ရောက်သည်။ မိုးစပါးသီးနှံစိုက်ပျိုးနိုင်သောလယ်မြေ(၁၂)ဧက၊ နှစ်ရှည်သီးနှံပင်(သရက်၊ပိန္နဲ)ပြောင်း၊ ပန်းမုံလာနှင့်ခရမ်းချဉ်ဆောင် သီးနှံစိုက်ပျိုးနိုင်သောဥယျာဉ်မြေ(၁၀၀)ဧကရှိသည်။ စိမ့်စမ်းရေ၊ မြေအောက်ရေတွင်းများမှရေကို စက်ဖြင့်စုပ်တင်ပြီးစိုက်ပျိုးနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာအနီးတွင်စိမ့်စမ်းရေနှင့်မြေအောက်ရေ ရရှိနိုင်သောကြောင့်ပိုက်ရေတွင်းများတူးပြီးရေတင်စက်များအသုံးပြု၍ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်သည်။

၃။ကျေးရွာရှိကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေအနေ

ကျေးရွာတွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း၊ အများနှင့်ဆိုင်သောသာရေးနာရေးလုပ်ငန်းကိစ္စများတွင် ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီး/သားလူငယ်အဖွဲ့၊ ဂေါပကအဖွဲ့၊ လမ်းကော်မတီ၊ ပရဟိတအဖွဲ့၊ အမျိုးသမီးရေးရာနှင့်မီးကော်မတီတို့ဖြစ်သည်။ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့သည် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအားနည်းကြောင်းတွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်သာရေးနာရေးလူမှုရေးကိစ္စကြီးငယ်ပေါ်ပေါက်လျှင် ရွာသားများစည်းလုံးညီညွတ်စွာ ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်သော အလေ့အကျင့်ကောင်းများရှိပါသည်။ ပြင်ပမှအသေးစားချေးငွေအဖွဲ့များနှင့် အစိုးရမဟုတ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသော ကျေးရွာအဖွဲ့အချို့ရှိသော်လည်း သက်ဆိုင်ရာစီမံချက်လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ရုံသဘောမျှသာဖွဲ့စည်းထားသည့်ပုံစံဖြစ်ပါသည်။ ခြံငုံ၍သုံးသပ်ရလျှင်သာရေးနာရေးကိစ္စများဆောင်ရွက်ရန် မိရိုးဖလာဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့အစည်းများကအားကောင်းကြပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကိုစီမံကိန်းချ၍ ရေရှည်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်အဖွဲ့အစည်းစနစ်မရှိပါ။

(ခ) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

ကျေးရွာ၏အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းမှာ တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ မိုးရာသီတွင် နှစ်စဉ် မိုးစပါးစိုက်ပျိုးနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာ၏အဓိကစိုက်ပျိုးသီးနှံသည် မိုးစပါး၊ ပဲ၊ ပန်းမုံလာဖြစ်၍ မိုးသီးနှံနှင့် ဆောင်းသီးနှံများစိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင်မိုးစပါးစိုက်ပျိုးမြေ(၁၂)ဧက၊ ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးနိုင် သောမြေ(၃၆)ဧကရှိပြီး၊ မိုးစပါးစိုက်ပျိုးပြီးလယ်ကွက်များပေါ်တွင် ပဲကိုသီးထပ်အဖြစ်စိုက်ပျိုးကြသည်။ နှစ်စဉ်ကျေးရွာမှမိုးစပါးတင်းရေတင်း(၁၀၂၀)၊ ပဲတင်းရေ(၁၂၀၀)ခန့်ထွက်ရှိသည်။ စိမ့်စမ်းရေ၊ မြေအောက်ရေတို့ဖြင့်သီးနှံများစိုက်ပျိုးကြသည်။ မိုးစပါးကိုဈေးလိုင်၊ ဩဂုတ်လများတွင်စတင် စိုက်ပျိုးလေ့ ရှိပြီး နိုဝင်ဘာလတွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ မိုးစပါးအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧကပျမ်းမျှ (၈၅)တင်းဖြစ်သည်။

စပါး၊ ပြောင်း၊ ပဲ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စသည်တို့အတွက် ဈေးကောင်းမရသောကြောင့် လယ်သမားများအကျိုးအမြတ်ရရှိမှုနည်းပါသည်။ ဈေးကွက်မတည်မငြိမ်မှုများလည်းရှိပါသည်။ မိရိုးဖလာစိုက်ပျိုးလာသောဖော်ပြပါသီးနှံများကိုသာ စိုက်ပျိုးနိုင်ကြပြီး အခြားဈေးကွက်ဝင်သီးနှံရွေးချယ် စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။

စိမ့်စမ်းရေနှင့်မြေအောက်ရေရရှိခြင်းသည် သီးထပ်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန် အခွင့်အလမ်းကောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော်သီးနှံထုတ်ကုန်များအတွက်ဈေးကွက် အချိတ်အဆက်နှင့်ရောင်းချရေးစနစ်များဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ကျေးရွာလူထုကစွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။

အခြားသားငါးထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍအနေဖြင့် ကျေးရွာမှအိမ်ထောင်စုများသည် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်မှုအလွန်နည်းသည်ပါသည်။

(ဂ) အခြေခံအဆောက်အဦးနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျေးရွာတွင်ကျေးရွာသားများအားလုံးသည် သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေသုံးစွဲနိုင်ရန် အဝီစိရေတွင်း နှင့်စိမ့်စမ်းရေကိုအသုံးပြုကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု ၇၇.၅%ခန့်သည်လည်းကိုယ်ပိုင်ရေတွင်းများ သုံးစွဲနိုင်ကြသည်။

ကျေးရွာတွင်မူလတန်းကျောင်းရှိပါသည်။ အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းကျောင်း တတ်ရောက်ပါက (၆)မိုင်ခန့်ဝေးသော ပြင်စာကျေးရွာရှိ အထက်တန်းကျောင်းတွင် သွားရောက်ပညာသင်ကြားကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင်ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအတွက် ပြင်စာတိုက်နယ်ဆေးရုံမှရရှိပါသည်။

ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးရရှိသောကြောင့် အသေးစား၊ အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။ ချေးငွေအစီအစဉ်များ၊ ဈေးကွက်နှင့် နည်းပညာချိတ်ဆက်မှုများရရှိလာမည် ဆိုပါက ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အလားအလာကောင်းများရှိပါသည်။

(ဃ) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု

ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအနေဖြင့် တောင်သူလယ်သမားများအတွက်လိုအပ်သောချေးငွေကို တို့တောင်သူ ချေးငွေမှ အိမ်ထောင်တစ်ဦးလျှင်(၃၀၀၀၀၀/)ကျပ်နှုန်းဖြင့် အတိုးနှုန်း(၂)ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။ တောင်သူ လယ်သမားများသာမကဘဲ အခြားအသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများထူထောင်ရန် (ဥပမာ - တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေး၊ အရောင်းအဝယ်) ချေးငွေဝန်ဆောင်မှုများလိုအပ်ပါသည်။

(င) ပညာရေး

ကျေးရွာ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အသင့်အတင့်သာရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ရွာသားအများစုသည် အခြေခံအရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်တို့ကိုတတ်မြောက်ကြပြီး တက္ကသိုလ်ပညာရပ်များဖြင့် ဘွဲ့ရသူများလည်းရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အခြေခံပညာမူလွန်တန်းကျောင်းရှိပြီး အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းပညာကို ပြင်စာအထက်တန်းကျောင်းသို့ သွားရောက်ပညာသင်ကြားရသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများ လက်လှမ်းမမီသောကြောင့် လူငယ်များမှာအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာနိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး ၄င်းအတွက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များမရှိပါ။

(စ) ကျန်းမာရေး

ကျေးရွာသူ/သားများသည် အများအားဖြင့်ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုမရှိသလောက်နည်းပါးသည်။ နှစ်စဉ်မိုးရာသီတွင်ကလေးသူငယ်များ သွေးလွန်တုပ်ကွေးဖြစ်ပွားတတ်သည်။ သွေးတိုး၊ ဆီးချိုရောဂါနှင့် လူငယ်၊လူကြီးများတွင် မိုးရာသီတုပ်ကွေးရောဂါကူးစက်ခံရလေ့ရှိသည်။ စပါး၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပဲမျိုးစုံစိုက်ပျိုးထွက်ရှိခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အထိုက်အလျောက်အဆင်ပြေခြင်း၊ မိသားစုများဝမ်းစာအတွက် နေ့စဉ်ဝင်ငွေအသင့်ရှိသောကြောင့် ကျေးရွာအိမ်ထောင်စုဝင်များကလေးသူငယ်များအပါအဝင်ယေဘုယျအားဖြင့်အာဟာရဓာတ်ချို့တဲ့မှုမရှိကြပါ။ အမျိုးသမီးများအတွက် ကျန်းမာရေး

စောင့်ရှောက်မှုကို ကျေးရွာနှင့်(ဖ)မိုင်ခန့်ကွာဝေးသော ပြင်စာကျေးရွာတိုက်နယ်ဆေးရုံမှရရှိကြသည်။ ကလေးသူငယ်များအတွက် ကျန်းမာရေးကာကွယ်ဆေးတိုက်ကျွေးသောအစီအစဉ်များကို ကျန်းမာရေးဌာနမှနှစ်စဉ် ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

(ဆ) ဘေးန္တရာယ်များနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး

ကျေးရွာမှယာမြေများသည် နှစ်စဉ်ပဲနှင့်ပြောင်းကိုသီးထပ်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဓါတုဗေဒကွန်ပေါင်းမြေဩဇာများအသုံးပြုခြင်း၊ သဘာဝသစ်ဆွေးမြေဩဇာများ နှစ်စဉ်မထည့်သွင်းနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းခြင်းနှင့် ပိုးသတ်ဆေးများအသုံးပြုရသောကြောင့် သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ကိုထိခိုက်မှုရှိပါသည်။ ပိုးသတ်ဆေးများအသုံးပြုရာတွင် ဓါတ်ကြွင်းအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအတွက်၊ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိရန်လမ်းညွှန်ချက်များကိုလိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် အားနည်းသေးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ရာသီဥတုမမှန်သောကြောင့် သီးနှံစိုက်ပျိုးရန် ယာမြေများတွင် အခက်အခဲအနည်းငယ်ကြုံတွေ့ရပါသည်။

(ဇ) ကျား–မရေးရာ

ကျားမဆိုင်ရာအခွင့်အရေးအနေဖြင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အမျိုးသားများကဦးဆောင် လေ့ရှိသည်။ အမျိုးသမီးများသည်အိမ်တွင်းမှုလုပ်ငန်းများဖြစ်သော ထမင်းချက်၊ ရေခပ်၊ ကလေးထိန်းခြင်း စသောကိစ္စများဆောင်ရွက်သည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် အမျိုးသမီးများသည်ပေါင်းနှုတ်ခြင်း၊ ကောက်စိုက်ခြင်း၊ အမျိုးသားများသည်လယ်ထွန်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဘာသာရေး အထိမ်းအမှတ်ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုပွဲတော်များတွင် (ရှင်ပြုအလှူပွဲများကျင်းပခြင်း) အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားနှင့်အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင်အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီး များထက်လုပ်အားခပိုမိုရရှိကြသည်။ ဒေသတွင်းအုပ်ချုပ်ရေးနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှုကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီး များ၏အခန်းကဏ္ဍနည်းပါးနေသေးကြောင်းတွေ့ရသည်။ မူလတန်းကျောင်းပညာရေးမှတက္ကသိုလ် ပညာရေးထိကျားမတန်းတူအခွင့်အရေးရှိပါသည်။

၄။ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	ကဏ္ဍ	ဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း	ဦးစားပေးအဆင့်
၁	အခြေခံအဆောက်အဦ	(၁) ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း (၂) ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း (၃) ချဉ်းကပ်လမ်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း	၁
၂	ပညာရေး	(၁) ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းဆောင်ဆောက်လုပ်ပေးခြင်း	၂
၃	ကျန်းမာရေး	(၁) ရှေးဦးသူနာပြုသင်တန်းပေးခြင်း (၂) ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်းပေးခြင်း (၃) အရန်သားဖွားသင်တန်းပေးခြင်း	၃
၄	စိုက်ပျိုးရေး	(၁) စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများအား အရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း (၂) သီးနှံမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ လက်လှမ်းမီအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	၄
၅	စိုက်ပျိုးရေး	(၃) မြေဆီမြေလွှာထိန်းသိမ်းနည်းနည်းပညာပံ့ပိုးပေးခြင်း (၄) သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်နည်းသင်တန်းပေးခြင်း (၅) သီးပင်၊စားပင်များပိုးသတ်နည်းပညာသင်တန်းပေးခြင်း	၅
၆	အခြေခံအဆောက်အဦ	(၁)ရေကောင်းရေသန့်ရရှိရေး	၆
၇	ငွေကြေး	(၁) နှစ်ရှည်ချေးငွေထူထောင်ခြင်း	၇
၈	သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်	(၁) ကျေးရွာလမ်းဘေးဝဲယာရေမြောင်းများပြုလုပ်ခြင်း (၂) ကျေးရွာရှိသစ်တောများထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း	၈
၉	လူငယ်နှင့်အားကစား	(၁) မူးယစ်ကင်းစင်စေရန် ပညာပေးသင်တန်းများပေးခြင်း (၂) ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်တည်ဆောက်ခြင်း (၃) စာပေအသိပညာပေးဟောပြောပွဲများကျင်းပခြင်း	၉
၁၀	ကျားမရေးရာ	(၁) အမျိုးသမီးစွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားရေးသင်တန်းများဖွင့်လှစ်ခြင်း	၁၀
၁၁	မွေးမြူရေးနှင့်မွေးမြူရေးဆေးပညာ	(၁) တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ကြက်၊ နွားမွေးမြူနိုင်ရန် အရင်းအနှီး၊ နည်းပညာထောက်ပံ့ပေးခြင်း	၁၁
၁၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် အသေးစားအလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ	(၁) စက်ချုပ်သင်တန်းပေးခြင်း (၂) စက်ပြင်သင်တန်းပေးခြင်း (၃) အလှပြင်သင်တန်းပေးခြင်း (၄) ဖုန်းပြုပြင်ရေးသင်တန်းပေးခြင်း	၁၂
၁၃	မူဝါဒများ	(၁) ချေးငွေမူဝါဒပြန်လည်စိစစ်ပေးခြင်း	၁၃

စဉ်	ကဏ္ဍ	ဆောင်ရွက်မည့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း	ဦးစားပေးအဆင့်
၁၄	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် အသေးစားအလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များဆိုင်ရာ	(၁) စက်ချုပ်နည်းသင်တန်းပေးခြင်း (၂)စက်ပြုပြင်ရေးသင်တန်းပေးခြင်း (၃)အလှပြင်သင်တန်းပေးခြင်း (၄)တယ်လီဖုန်းပြုပြင်ရေးသင်းတန်းပေးခြင်း	၁၄
၁၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် အသေးစားအလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်း များဆိုင်ရာ	(၁) ခေတ်မီစက်ပစ္စည်းကိရိယာများထူထောင်ပေးခြင်း	၁၅